

Likabehandlingsplan

I likabehandlingsplanen ingår skollagens krav på en årlig plan mot kränkande behandling och diskrimineringslagens krav på en likabehandlingsplan mot diskriminering och trakasserier.

Matfors skola

Innehållsförteckning

Innehåll

1 Bakgrund	3
2 Syfte	3
3 Det främjande arbetet för verksamhetens långsiktiga mål. Skolans vision/helhetssyn	3
4 Utvärdering av tidigare plan	3
5 Slutsatser av årets kartläggning gällande risk för inslag av diskriminering eller kränkande behandling	3
6 Slutsatser av årets kartläggning trivsel och trygghet	4
7 Mål för arbetet kommande år utifrån kartläggningen	4
8 Insatser och åtgärder för det främjande arbetet utifrån kartläggningen	5
9 Insatser och åtgärder för det förebyggande arbetet utifrån kartläggningen	5
10 Handlingsplan utifrån kartläggningen	6
11 Kompetensutvecklingsplan	6
12 Mål och åtgärder för det främjande arbetet kopplat till diskrimineringslag och skollag	6
13 Elevers delaktighet i likabehandlingsarbetet	7
14 Vårdnadshavares kännedom	7
15 Kontaktperson	7
16 Rutiner för akuta situationer	7
17 Rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera när elev kränker	8
18 Rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera när vuxen kränker eller diskriminerar elev	12
19 Begreppens innebörd	12

NOLLTOLERANS

1 Bakgrund

Det råder ett absolut förbud för alla att kränka, diskriminera eller trakassera elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder.

2 Syfte

Syftet med en likabehandlingsplan är att elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

3 Det främjande arbetet för verksamhetens långsiktiga mål. Skolans vision/helhetssyn

Vårt långsiktiga mål är att skapa en skola där alla elever och vuxna känner sig trygga. Alla elever och personal jobbar för en likvärdig skola där man oavsett kön/könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder mår bra och kan utvecklas utifrån Lgr 22:s kunskapsmål.

KARTLÄGGNING

4 Utvärdering av tidigare plan

Kartläggningsmetoder:

Elevenkät eller elevsamtal i alla årskurser med tyngd på områdena trygghet och stress, samt material från elevhälsosamtal i fsk-klass, åk 4 och åk 7. Noggrann återkoppling ska ske från skolhälsovården, till samtliga berörda efter hälsosamtal.

Områden som berörts i kartläggningen

Attityd och språk, mobiltelefonanvändning, trygghet under skoldagen, stress, motivation och otrygga platser.

5 Slutsatser av årets kartläggning gällande risk för inslag av diskriminering eller kränkande behandling

Även under detta läsår känner i princip alla elever sig mycket trygga på Matfors skola och på Matfors fritidshem trivs eleverna mycket bra. Eleverna anser att de har kamrater att umgås med och vuxna att tala med. I princip alla elever vet även vem de ska vända sig till om de själva eller någon kompis blir utsatt för kränkning, utanförskap eller illabehandling. Eleverna önskar fortfarande att det finns fler vuxna ute på rasterna och i korridorerna på högstadiet. Även förskoleklass eleverna är mycket trygga, men kan tycka att multiarenan är en otrygg plats. Även elever i åk 1-3 tycker att multiarenan kan vara en otrygg plats, samt busshållplatsen och kullen. I åk 6 framkommer det att vissa elever ser matsalen som en otrygg plats. De yngre eleverna på högstadiet kan tycka att toaletterna känns otrygga, att det kan

kännas lite otryggt i kapphallen och uppehållsrummet. I åk 7 och åk 8 finns det elever som tycker att omklädningsrummen är en otrygg plats. Även i åk 4 framkommer det oro för omklädningsrummen.

Överlag ser vi att språkbruket fortfarande behöver jobbas med, särskilt i åk 4 och åk 5 upplever eleverna att språkbruket är ett problem. Även på storfritids upplever eleverna dåligt språkbruk. I hälsosamtalen i åk 7 framkommer det i år att eleverna upplever kommentarer om kroppar, storlek och utseende. Man upplever också att det råder en kultur där man nu kommenterar hur mycket man äter. Skolsköterskorna upplever också att färre elever nu äter skollunch.

Det eleverna önskar är:

- Fler vuxna i korridorerna (åk7 -9)
- Fler vuxna ute på raster och under fritidstid (särskilt åk 5)
- Bättre språkbruk (särskilt i åk 4 och åk 5)
- Tryggare omklädningsrum (åk f-9)

6 Slutsatser av årets kartläggning trivsel och trygghet

I princip alla elever känner sig mycket trygga på Matfors skola. Eleverna anser att de har kamrater att umgås med och vuxna att tala med. Eleverna önskar dock att det finns ännu fler vuxna ute på rasterna, särskilt på multiarenan upplever de yngre eleverna att det är otryggt och att man här använder ett dåligt språk. Redan från åk 6 ser vi också att eleverna är stressade över prov och läxor och redan från åk 4 är man stressad över arbetstempot på lektionerna. I de högre årskurserna är man stressad även för betygen.

Det eleverna önskar är:

- Färre och mindre omfattande prov- och betygsstress (åk 6-9)
- Långsammare arbetstempo på lektionerna (åk 4-9)
- Fler vuxna i korridorerna (åk 7-9)
- Fler vuxna ute på rasterna, särskilt vid multiarenan (åk f-6)
- Tryggare toaletter på Tegelbyggnaden (åk 7-9)
- Mobilfredade omklädningsrum (åk 4-9)

7 Mål för arbetet kommande år utifrån kartläggningen

Under höstterminen 2022 kommer skolan att fortsätta att arbeta med faddersystem mellan årskurser. Under de första veckorna planeras höstens fadderaktiviteter. Rastvårds- och bussvårdsschema kommer att organiseras med målsättningen heltäckande vuxennärvaro. För att eleverna ska känna sig ännu tryggare på rasterna, särskilt vid multiarenan, kommer åk f-6 personal i början av hösten fördjupa sig i hur vi vuxna ska organiseras ute för att vara så tillgängliga som möjligt. Ett lyckat projekt med rastvänner i åk 2 och 3 under förra läsåret

kommer också att under nästa läsår spridas i hela åk 1-3. Detta för att fler elever ska få stötta varandra med bra lekar på raster.

Under detta läsår kommer det även att vara fortsatt vuxennärvaro i storklassrummet på Tegelbyggnaden, samt en ökad vuxennärvaro i matsalarna.

För att skapa tryggare omklädningsituationer vad gäller mobiltelefoner gäller skolans regel om att låsa in mobiltelefonerna under skoldagen. Hur det följs i varje årskurs kommer att gås igenom i början av terminen. På högstadiet görs det i det egna skåpet och på f-6 inlåst i klassrummet av pedagog. Idrottslärarna går också igenom reglerna för omklädningsrummen. I början av terminen behöver skolan repetera för eleverna vilka mobilregler som gäller så att det blir tydligt och enkelt för eleverna att följa.

Detta läsår kommer vi återigen att arbeta med språkbruk. Likabehandlingsgruppen kommer att initiera ett riktat arbete för att uppmärksamma elevernas språkbruk och dåliga gester. Vi kommer då bland annat att ta upp detta på föräldramöten och engagera vårdnadshavare att delta i språkbruksarbetet. På mentorstid kommer vi att ha ett särskilt fokus på språkbruk och i likabehandlingsgruppen kommer vi att arbeta fram material som ska kunna användas i klasserna. Under höstterminen kommer vi att föra diskussioner på elevråden om hur eleverna önskar minska provstressen och betygshetsen.

8 Insatser och åtgärder för det främjande arbetet utifrån kartläggningen

De positiva förutsättningarna på Matfors skola är att majoriteten av barnen är mycket trygga. Vi vill ändå fortsätta att skapa en trygg miljö där vi ser och lyssnar på alla elever och där vi har en tydlig struktur i klassrummen, tydliga ramar och regler och där vi samtalar om individens ansvar. På skolan samtalar vi också om att alla är värdefulla och lika mycket värda. I ett led att skapa en tryggare miljö startar vi terminen för pedagogerna genom att gå igenom årets likabehandlingsplan, samt strategier för likabehandlingsarbete.

Dock framkommer det i kartläggningarna att ett dåligt språkbruk och muntliga kränkningar fortfarande förekommer. Viktigt för att främja ett kränkande språkbruk är att vi vuxna använder ett vårdat språk och att vi är förebilder. Deltagarna i skolans likabehandlingsgrupp ansvarar för att arbetslagen för diskussioner om normer, attityder och likabehandling. På mentorstid och klassråd/elevråd ska det vara regelbundna diskussioner om normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas. Dessa insatser är kopplade till slutsatsen att det fortfarande finns elever som upplever att det finns ett fult språkbruk och muntliga kränkningar. Målet på skolan är att förstärka respekten för allas lika värde.

9 Insatser och åtgärder för det förebyggande arbetet utifrån kartläggningen

På Matfors skola är många barn mycket trygga, dock kan muntliga kränkningar och ett fult språkbruk fortfarande förekomma. För att motverka att dessa faktorer kan leda till diskriminering, trakasserier och kränkande behandling kommer vi att fortsätta att ha

bussvärdar, rastvärdar och personal i uppehållsrummet. Det är viktigt att vi vuxna påtalar när vi hör olämpliga ord, uttryck, kroppsspråk och gester. Genom att skolan på mentorstid, klassråd/elevråd regelbundet kartlägger elevernas trivsel samt deras uppfattning om förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling så avvärjer vi riskerna för att elever utsätts för dessa negativa handlingar. I likabehandlingsgrupp och arbetslag kommer vi regelbundet att analysera dessa kartläggningar för att identifiera risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Utifrån de identifierade riskerna formulerar vi konkreta och uppföljningsbara mål regelbundet under året. Matfors skola kommer under läsåret att fokusera extra på språkbruk under läsåret.

10 Handlingsplan utifrån kartläggningen

Vårt mål under läsåret 2022-2023 är att minska kränkande språkbruk. Vi utvärderar de insatser som görs under läsåret strax före sommaruppehållet 2023. För beskrivning av insatser se punkten ovan. Ansvarig för åtgärden är skolledningen.

11 Kompetensutvecklingsplan

Vår kompetensutveckling planeras i samband med försteläraryrträff i början av höstterminen. Ansvarig för åtgärderna är skolledningen.

FRÄMJANDE ARBETE

12 Mål och åtgärder för det främjande arbetet kopplat till diskrimineringslag och skollag

Kön/könsidentitet

- Talutrymme för alla oavsett kön
- Blandade grupper
- Samma material och aktiviteter för alla oavsett kön
- Samma regler oavsett kön
- Tänka på hur vuxna uttrycker sig för att inte hamna i traditionella könsroller
- Utmana eleverna att i lekar inte fastna i könsstereotypa roller Genom böcker, film, samtal och drama uppmärksamma heteronormativa perspektiv när man pratar om familjer
- Att alltid tänka på att vi ska uttrycka oss könsneutralt i olika frågor

Etnisk tillhörighet

- Samtal om att alla lika värda
- Samtal om normer och värden
- Vi normaliserar olika sorters mat och att vi har olika sorters kläder
- Barn från andra kulturer får berätta om sin kultur
- Anställa människor från andra kulturer

Funktionsnedsättning

- Att skolan skapar en fysisk miljö som är anpassad för alla

13 Elevers delaktighet i likabehandlingsarbetet

Eleverna ska i alla klasser få en tydlig genomgång av likabehandlingsplanen och vad den står för. Eleverna har varit delaktiga i elevenkät och elevsamtal under läsåret.

14 Vårdnadshavares kännedom

Likabehandlingsplanen ska gås igenom på föräldramöten i varje årskurs.

15 Kontaktperson

Vid händelse kontaktas klasslärare och mentor i första hand.

Namn och telefoner till personer på skolan som elev och vårdnadshavare kan vända sig till vid upptäckt eller upplevelse av utsatthet:

F-6

Skolsköterska vikarie: Marita Hammarberg 070-2962800

Specialpedagog Johanna Agrell: 073-2707864

Kurator Tony Johnson: 070-1836677

7-9

Skolsköterska Ida Bergfeldt: 073-0353264

Specialpedagog Annika Jansson: 070-1835329

Kurator Tony Johnson: 070-1836677

16 Rutiner för akuta situationer

Policy

Det råder nolltolerans mot mobbning och kränkande behandling på skolan.

Definitioner se under punkt 19.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Rastvärdsschema, bussvärd, pedagogiska måltider i matsalen och mentorstid.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Klasslärare och mentorer i första hand

Rektorer

Skolsköterskorna, specialpedagog och/ eller skolkurator

Samtliga nås via skolans expedition på telefonnummer 060-192855

17 Rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera när elev kränker

1. Händelse uppstår och hanteras av den vuxne som upptäcker händelsen. Kontakt med mentor vid behov.
2. När mentor får information om händelse, följs detta skyndsamt upp i syfte att göra en bedömning av situationen. Viktigt här är att man ska lyssna på varje inblandad elev individuellt, se lathund. Mentor ansvarar även för att kontakt tas med elevens/ elevernas ämneslärare efter händelsen, eftersom denna kan behöva delta i bedömningen av situationen.
3. Om händelsen är av enstaka karaktär och man inte anser att det föreligger misstanke om mobbning, kränkande behandling eller trakasserier avslutas ärendet. Vårdnadshavare kontaktas vid behov.
4. Om misstanke finns, eller elev upplever att det föreligger mobbning, kränkande behandling eller diskriminering fylls en "Stella" i och skickas till rektor, som anmäler till huvudmannen. Mentor/klasslärare genomför samtal tillsammans med berörda elever. I steg 2 inbjuds alltid vårdnadshavare, samt rektor alt. representant(er) från elevhälsoteamet.

Vid mötet sker

Överenskommelse med de inblandade om hur situationen ska lösas.

Obligatoriskt datum för uppföljning bokas med de inblandade.

Mötet dokumenteras med blankett (se bilaga 1). Dokumentet lämnas på skolans expedition för att läggas i elevakten.

5. **Vid uppföljningsmötet**

Utvärderas hur situationen varit sedan föregående möte, nuläge samt tidigare åtgärder.

Mötet dokumenteras med blankett (se bilaga 2). Dokumentet lämnas på skolans expedition för att läggas i elevakten.

6. a Situation löst - ärendet avslutas. Meddela rektor så att Stellan kan avslutas. Meddela även vårdnadshavare att ärendet är avslutat.
6. b Mobbingen, diskrimineringen eller kränkningarna har fortsatt.
Nya åtgärder beslutas.
Nytt uppföljningsmöte bokas.
7. **Om mobbningen, diskrimineringen eller kränkningarna fortsätter eller är grova beslutar rektor om sociala myndigheter och/ eller polis ska kopplas in.**

Dokumentation likabehandling**Bilaga 1**

Datum:

Deltagare:

Beskrivning av det inträffade:

Åtgärder med motivering

Planerat uppföljningsmöte ska ske, datum:

(Stella ska göras i samband med denna dokumentation om misstanke finns, eller elev upplever mobbning, kränkande behandling eller diskriminering).

Dokumentation uppföljning

Bilaga 2

Datum:

Deltagare:

Uppföljning, hur har åtgärderna fungerat?

Eventuella ytterligare åtgärder:

Eventuellt ny uppföljning:

18 Rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera när vuxen kränker eller diskriminerar elev

I dessa ärenden kontaktas rektor direkt och denne håller i utredning, uppföljning, dokumentation och åtgärder.

19 Begreppens innebörd

Diskriminering: direkt- och indirekt

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara att en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som av religiösa skäl eller på grund av allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. (Jämför kränkande behandling nedan.)

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar.

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller en student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelanden på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunderna

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Könsidentitet eller könsuttryck(HBTQ)

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning.

Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning

som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar som inte har samband med religion faller utanför.

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

DO använder sig av Handisams beteckning funktionsnedsättning – inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället, inte hos personen.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder

Med ålder menas enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Skolans trivselregler läggs ut på V-klass när de är reviderade.